

AEROKLUB BIELSKO-BIALSKI

43-303 Bielsko-Biała, ul. Cieszyńska 321, lotnisko Aleksandrowice EPBA

REGULAMIN WYKONYWANIA SKOKÓW SPADOCHRONOWYCH

Egzemplarz nr

BIELSKO-BIAŁA

2013

**POŚWIADCZENIE
ZATWIERDZENIA REGULAMINU WYKONYWANIA SKOKÓW**

ZATWIERDZAM

.....
**DYREKTOR
AEROKLUBU BIELSKO-BIALSKIEGO**

Bielsko-Biała, dnia 2013 r.

**POŚWIADCZENIE
WPROWADZENIA REGULAMINU DO UŻYTKU SŁUŻBOWEGO**

Niniejszy REGULAMIN WYKONYWANIA SKOKÓW SPADOCHRONOWYCH wprowadzona
do użytku
służbowego Zarządzeniem Dyrektora Aeroklubu Bielsko-
Bialskiego

ZARZĄDZENIE Nr Z DNIA 20... r.

.....
(DATA I PODPIS DYREKTORA)

ROZDZIAŁ 0

ADMINISTROWANIE REGULAMINEM WYKONYWANIA SKOKÓW

0.1 Informacja o Regulaminie Wykonywania Skoków

0.1.1 Regulamin Wykonywania Skoków **Aeroklubu Bielsko-Bialskiego** stanowi regulaminowy dokument operacyjny zawierający zasady i procedury operacyjne mające zastosowanie przy organizowaniu i wykonywaniu skoków. Określa obowiązki operacyjne osób funkcyjnych, pełniących funkcje kierownicze i wykonawcze podczas skoków.

0.1.2 Regulamin Wykonywania Skoków jest zgodny z aktualnie obowiązującymi polskimi przepisami lotniczymi i umowami międzynarodowymi wiążącymi Rzeczpospolitą Polską. W jej układzie i treści uwzględniono wymagania zawarte w Ustawie Prawo Lotnicze z 3 lipca 2003 roku wraz z późniejszymi zmianami oraz w rozporządzeniach wykonawczych do Ustawy, w szczególności wymagania Załącznika nr 4 do Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 26 marca 2013 w sprawie wyłączenia zastosowania niektórych przepisów ustawy – Prawo lotnicze do niektórych rodzajów statków powietrznych oraz określenia warunków i wymagań dotyczących używania tych statków.

0.2 Wydawanie, wprowadzanie zmian i aktualizacja Regulaminu

Osobą funkcyjną odpowiedzialną za wydanie i zatwierdzenie regulaminu, oraz za zapewnienie bieżącej zgodności jej treści z przepisami mającymi zastosowanie jest dyrektor Aeroklubu Bielsko-Bialskiego.

0.2.1 Wprowadzanie i zatwierdzanie zmian.

Wszelkie uwagi i wnioski dotyczące Regulaminu należy kierować do dyrektora Aeroklubu Bielsko-Bialskiego.

Wszelkie poprawki i zmiany proponowane przez zgłaszających podlegają przed ich opublikowaniem i wprowadzeniem zatwierdzeniu przez dyrektora Aeroklubu Bielsko-Bialskiego.

Wydanie poprawki lub zmiany równoznaczne jest z wydaniem nowej strony zawierającej w jej dolnej części kolejny nr zmiany i datę jej wydania.

Wzorzec regulaminu znajduje się u dyrektora ABB.

Jeden egzemplarz Regulaminu musi znajdować się w miejscu dostępnym dla organizatora skoków, za co odpowiedzialność ponosi organizator.

Osoba, której organizator powierzył wprowadzanie do Regulaminu zmienionych stron, zobowiązana jest do wykonywania tej czynności bezzwłocznie, wpisując numer zmiany, datę i czytelny podpis w arkuszu wprowadzonych zmian.

Arkusze zmian zamieszczony jest na następnych stronach Regulaminu.

0.2.3 Aktualizacja i sposób stwierdzania aktualności Regulaminu

1) Wszelkie zmiany i uzupełnienia są rejestrowane i posiadają numer zmiany oraz datę, wydania zmiany.

Każda zmiana i uzupełnienie będzie zamieszczona w formie drukowanej.

Każda strona Regulaminu posiada nagłówek i stopkę.

Nagłówek strony składa się z trzech części:

Z lewej – logo, w środku – nazwa dokumentu, z prawej - część/rozdział.

Stopka strony składa się z trzech części:

- numer i data zmiany, numer wydania oraz data wydania;
- nazwy rozdziału;

- numer strony danej części.
- 2) Każdy użytkownik Regulaminu jest odpowiedzialny za wprowadzenie zmian i uzupełnień otrzymanych z dystrybucji oraz wpisanie zmiany w wykazie wprowadzonych zmian.
 - 3) Każdy egzemplarz Regulaminu zawiera wykaz stron aktualnych. Lista ta zawiera numer każdej strony, datę wydania zmiany oraz numer poprawki.

Miejsce celowo niezapisane

Strona celowo niezapisana

0.4 Wykaz obowiązujących stron

Strona 0-4	ADMINISTROWANIE REGULAMINEM	Wydanie 1 z: 2013-04-15 Zmiana Nr: 0
------------	-----------------------------	---

Nr strony	Data wydania	Nr strony	Data wydania	Nr strony	Data wydania
0-1	2013-04-15				
0-2	2013-04-15				
0-3	2013-04-15				
0-4	2013-04-15				
0-5	2013-04-15				
0-6	2013-04-15				
0-7	2013-04-15				
0-8	2013-04-15				
0-9	2013-04-15				
0-10	2013-04-15				
-	-				
-	-				
1-1	2013-04-15				
1-2	2013-04-15				
-	-				
-	-				
2-1	2013-04-15				
2-2	2013-04-15				
2-3	2013-04-15				
2-4	2013-04-15				
2-5	2013-04-15				
2-6	2013-04-15				
-	-				
-	-				
3-1	2013-04-15				
3-2	2013-04-15				
3-3	2013-04-15				
3-4	2013-04-15				
-	-				
-	-				
4-1	2013-04-15				
4-2	2013-04-15				
4-3	2013-04-15				
4-4	2013-04-15				
-	-				
-	-				
5-1	2013-04-15				
5-2	2013-04-15				
-	-				
-	-				

Strona celowo niezapisana

0.5 Spis treści

Strona 0-6	ADMINISTROWANIE REGULAMINEM	Wydanie 1 z: 2013-04-15 Zmiana Nr: 0
------------	-----------------------------	---

Rozdział 0 - Administrowanie Regulaminem		
0.1.	Informacja o Regulaminie Wykonywania Skoków	0-1
0.2.	Wydawanie, wprowadzanie zmian i aktualizacja Regulaminu	0-1
0.3.	Wykaz wprowadzonych zmian	0-3
0.4.	Wykaz obowiązujących stron	0-5
0.5.	Spis treści	0-7
0.6.	Słownik terminów oraz odpowiadających im skrótów i definicji użytych w Regulaminie	0-9
Rozdział 1 - Informacje Ogólne		
1.1	Zakres stosowania Regulaminu	1-1
1.2	Zakres prowadzonej działalności i rodzaje wykonywanych skoków	1-1
Rozdział 2 – Organizacja skoków spadochronowych		
2.1	Ogólne zasady organizacji skoków	2-1
2.2	Osoby funkcyjne	2-2
2.3	Zabezpieczenie skoków	2-4
2.4	Podstawowe dokumenty operacyjne podczas skoków	2-4
2.5	Dokumenty skoczka i sprzętu spadochronowego	2-5
2.6	Planowanie skoków spadochronowych	2-5
Rozdział 3 - Wykonywanie lotów podczas skoków spadochronowych		
3.1	Obowiązki pilota wywożącego	3-1
3.3	Przygotowanie statku powietrznego do skoków	3-2
3.4	Równoczesne wykonywanie lotów i skoków	3-2
Rozdział 4 – Wykonywanie skoków spadochronowych		
4.1	Informacje ogólne	4-1
4.2	Określenie miejsca skoku	4-2
4.3	Skoki szkolne	4-3
4.4	Wyposażenie do skoku	4-3
4.5	Odpowiedzialność	4-3
4.6	Działania profilaktyczne w stosunku do uczestników skoków	4-4
Rozdział 5 – Sprzęt spadochronowy		
5.1	Ogólne zasady eksploatacji spadochronów	5-1
5.2	Układanie spadochronów do skoku	5-1
ZAŁĄCZNIKI		
Wykaz załączników		
1	Lista załadowcza	Z-1
2	Sygnaly wykładane na miejscu startu i lądowania	Z-2
3	Skrypt „Sytuacje awaryjne	Z-3

Strona celowo niezapisana

0.6 Słownik terminów oraz odpowiadających im skrótów i definicji użytych w Instrukcji

Strona 0-8	ADMINISTROWANIE REGULAMINEM	Wydanie 1 z: 2013-04-15 Zmiana Nr: 0
------------	-----------------------------	---

Użyte w regulaminie określenia oznaczają:

- 1) AAD – (Automatic Activation Device) – automatyczne urządzenie aktywujące spadochron (automat spadochronowy);
- 2) ABB – Aeroklub Bielsko-Bialski
- 3) instruktor spadochronowy – osobę posiadającą ważne świadectwo kwalifikacji skoczka spadochronowego (PJ) z ważnym uprawnieniem instruktorskim lub ważną licencję skoczka spadochronowego zawodowego (CDL(P) z ważnym uprawnieniem instruktorskim;
- 4) lotnisko – lotnisko, lądowisko lub inne miejsce wpisane odpowiednio do rejestru lub ewidencji prowadzonych na podstawie przepisów ustawy;
- 5) lot w szyku – lot grupowy w określonym przez organizatora położeniu statków powietrznych względem siebie;
- 6) mechanik spadochronowy – osobę posiadającą ważne świadectwo kwalifikacji mechanika poświadczenia obsługi statku powietrznego z ważnym uprawnieniem dotyczącym spadochronu jako całości TM(P) lub ważne świadectwo kwalifikacji mechanika poświadczenia obsługi spadochronu;
- 7) organizator – osobę fizyczną, osobę prawną, inną jednostkę organizacyjną, a także grupę osób niebędącą jednostką organizacyjną, która podjęła działania mające na celu zorganizowanie wykonania skoków spadochronowych lub zrzutów;
- 8) ratownik – lekarza, ratownika z uprawnieniami lub pielęgniarkę dyplomowaną;
- 9) spadochron innego przeznaczenia – spadochron nieprzeznaczony do wykonywania skoków;
- 10) skoczek – skoczka spadochronowego oraz ucznia-skoczka;
- 11) skok nocny – skok spadochronowy wykonywany między zachodem i wschodem słońca;
- 12) skok ratowniczy (przymusowy) – skok spadochronowy w przypadku, gdy dalszy lot lub lądowanie na statku powietrznym zagraża życiu załogi lub osób znajdujących się na jego pokładzie;
- 13) świadectwo spełnienia wymagań technicznych – wydany przez Prezesa Urzędu dokument potwierdzający spełnienie wymagań budowy danego typu lub egzemplarza sprzętu spadochronowego;
- 14) uczeń-skoczek – osobę wykonującą skoki spadochronowe w ramach szkolenia lotniczego, do czasu uzyskania świadectwa kwalifikacji skoczka spadochronowego lub wpisywanych do niego uprawnień, inną niż pasażer;
- 15) zrzut – zrzut przedmiotów zaopatrzonych w spadochrony;
- 16) sprzęt spadochronowy – spadochrony i ich podzespoły;
- 17) arkusz spełnienia wymagań – opracowany przez wnioskującego zbiorczy dokument wykazujący spełnienie poszczególnych wymagań technicznych;
- 18) DDP – deklarację projektu i możliwości technicznych (Declaration of Design and Performance) – dokument dotyczący wzoru wyrobu, definiujący typ spadochronu lub podzespołu i jego modele zawierający opis sposobu wykonania konstrukcji, oświadczenia o osiągnięciach, warunkach używania oraz ograniczeniach, ustalonych ze względu na bezpieczeństwo lotów lub użycia, a także określenie poziomu spełnienia wymagań technicznych, wydany przez producenta, importera, mechanika, właściciela lub inny zainteresowany podmiot odpowiedzialny za potwierdzenie spełnienia wymagań technicznych przez typ kompletnego spadochronu, lub typ podzespołu; w przypadku gdy deklaracja dotyczy pojedynczego egzemplarza lub określonej liczby wyrobów, podmiot deklarujący określa zakres wyrobów objętych deklaracją;
- 19) deklaracja zgodności – deklarację producenta dotyczącą egzemplarza wyrobu potwierdzającą spełnienie wymagań przez typ wyrobu, będącą jednocześnie oświadczeniem

wytwórcy, że dany egzemplarz spadochronu, podzespołu lub część składowa została wyprodukowana zgodnie z typem, dla którego wydano dokument definiujący wyrób i określający poziom spełnienia wymagań;

- 20) producent – osobę fizyczną albo prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która projektuje i wytwarza sprzęt spadochronowy albo dla której te wyroby zaprojektowano lub wytworzono w celu wprowadzenia ich do obrotu lub do oddania do użytku, w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności, pod własną nazwą lub znakiem, na potrzeby własne lub innych użytkowników, a także podmiot przedstawiający do wydania dopuszczenia do skoku lub użycia spadochronowy lub używany, którego podzespoły mają nieznaną pochodzenie, lub dla których nie zachowały się dokumenty dowodowe;
- 21) regulamin – dokument zawierający sposób organizacji wykonywania zrzutów lub skoków spadochronowych;
- 22) program specjalistyczny – program szkolenia specjalistycznego, o którym mowa w przepisach w sprawie świadectw kwalifikacji.

Miejsce celowo niezapisane

Rozdział 1

INFORMACJE OGÓLNE

1.1. Zakres stosowania regulaminu

- 1.1.1 Niniejszy Regulamin opracowany został w celu bezpiecznego i prawidłowego wykonywania zadań związanych z przygotowaniem i przeprowadzaniem skoków spadochronowych.
- 1.1.2 Regulamin odnosi się do działań Aeroklubu Bielsko-Bialskiego związanych z organizacją skoków.
- 1.1.3 Niniejszy regulamin może być stosowany przez innych niż Aeroklub Bielsko-Bialski organizatorów skoków, po uzyskaniu zgody od Aeroklubu Bielsko-Bialskiego na organizację skoków przez tych organizatorów na lotnisku Aleksandrowice (EPBA) i w jego rejonie.
- 1.1.4 Przy organizacji skoków pokazowych mają zastosowanie przepisy wydane na podstawie art. 123 ust. 1f Ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze z późniejszymi zmianami.
- 1.1.5 Przy organizacji zawodów sportowych ma zastosowanie regulamin organizatora zawodów.

1.2. Zakres działalności rodzaje wykonywanych skoków

Regulamin obejmuje organizację skoków spadochronowych:

- szkolnych – w ramach szkolenia do uzyskania świadectwa kwalifikacji skoczka spadochronowego PJ i uprawnień do niego wpisywanych oraz w ramach szkolenia w zakresie uprawnień wpisywanych do osobistej dokumentacji skoczka;
- treningowych i rekreacyjnych
- tandemowych.

MIEJSCE CELOWO NIEZAPISANE

STRONA CELOWO NIEZAPISANA

Rozdział 2

ORGANIZACJA SKOKÓW SPADOCHRONOWYCH

2.1. Ogólne zasady organizacji skoków spadochronowych

W celu bezpiecznego i prawidłowego wykonywania zadań związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem skoków, organizator zobowiązany jest do takiej organizacji skoków która zapewnia, co najmniej:

- uzgodnienie z Aeroklubem Bielsko-Bialskim możliwości i warunków organizacji skoków; dokonanie uzgodnień w celu koordynacji pozostałej działalności lotniczej na lotnisku dotyczących:
 - Miejsca rozłożenia startu spadochronowego
 - Rejonu lądowania skoczków
 - Kierunku startu i lądowań statku powietrznego
 - Godziny rozpoczęcia i zakończenia działalności lotniczej
 - Ruchu kołowego i pieszego w obrębie lotniska
 - Miejsca postoju samochodów i innych środków komunikacji należących do uczestników skoków organizowanych przez organizatora
 - Działalności lotniczej na terenie lotniska i obszarze ATZ lotniska Aeroklubu Bielsko-Bialskiego
 - Wyznaczenia i wskazania osoby koordynującej operacje lotnicze i naziemne na terenie lotniska.
 - Przekazania informacji o statku powietrznym i załodze zaangażowanej w wykonywanie skoków spadochronowych
 - Określenia sposobu komunikacji pomiędzy rozłożonymi startami lotniczymi
- wyznaczenie i udział niezbędnych osób funkcyjnych odpowiednio do rodzaju planowanych skoków;
- wyznaczenie rejonu skoków oraz rejonu zniżania statku powietrznego, z którego wykonuje się skoki poza obszarem opadania spadochronów z uwzględnieniem przypadku niezamierzonego, zbyt wczesnego lub zbyt późnego otwarcia spadochronów;
- przeprowadzenie analizy warunków meteorologicznych, uzyskanie i zastosowanie informacji o ograniczeniach ruchu lotniczego, uzyskanie stosownych zezwoleń związanych z ruchem lotni czym;
- wyłożenie odpowiednich znaków i wskaźników jeżeli są wymagane przepisami lub uzna to za wskazane;
- sporządzenie listy załadowczej na dany wylot;
- dopilnowanie, by na pokładzie statku powietrznego znajdowały się tylko osoby wpisane na listę załadowczą;
- przechowywanie dokumentacji związanej ze skokami i udostępnianie jej na żądanie ULC lub ABB;
- dopilnowanie, by osoby biorące udział w skokach spadochronowych zapoznały się z:
 - ruchem kołowym i pieszym w miejscu organizacji skoków;
 - organizacją wejścia na pokład statku powietrznego;
 - kolejnością wykonywania skoków;

- planowanym rejonem skoków oraz rejonem spadania w kombinezonach umożliwiającym znaczne przemieszczanie w poziomie typu „wingsuit”;
- minimalną wysokością zawiśnięcia na otwartym spadochronie;
- wyznaczonymi strefami opadania;
- miejscami lądowania i kierunkami podejścia do lądowania;
- sposobem postępowania w sytuacjach incydentów i wypadków;
- rodzaju skoków organizowanych przez organizatora;
- sposobem zgłaszania się skoczka do wpisania na listę załadowczą;
- wymaganym przez organizatora minimalnym wyposażeniem skoczka i pasażera tandemu w zależności od rodzaju skoku;
- zgłaszanie incydentów i wypadków właściwym organom i służbom;
- poinformowanie przed startem pilotów o granicznej wartości opadania statku powietrznego, tak aby nie dopuścić do zainicjowania działania AAD w spadochronach używanych przez będących na pokładzie skoczków.

2.2. Osoby funkcyjne

Odpowiednio do rodzaju planowanych skoków wymagane są odpowiednie osoby funkcyjne:

- kierownik skoków;
- wyrzucający.

2.2.1 Kierownik skoków - kieruje przebiegiem skoków podczas niżej wymienionych rodzajów skoków:

- w trakcie pokazów lotniczych;
- przy wykonywaniu skoków jednocześnie z więcej niż jednego statku powietrznego;
- przy wykonywaniu skoków w więcej niż jednym najściu;
- z wysokości powyżej 5000 m wysokości bezwzględnej;
- w nocy;
- na wodę;
- w trakcie zawodów;
- podczas lotów innych statków powietrznych - jeżeli w miejscu wykonywania skoków nie są zapewnione służby informacji powietrznej lub kierownictwo lotów innych statków powietrznych;
- w sytuacjach nie wymienionych powyżej, jeżeli organizator uzna to za konieczne;
- w sytuacjach nie wymienionych powyżej, jeżeli ABB uzna to za konieczne.

2.2.1.1 Na kierownika skoków lub jego zastępcę wyznacza się:

- instruktor spadochronowy, lub
- skoczek spadochronowy posiadający kategorię wyszkolenia D.

2.2.1.2 Kierownik skoków jest odpowiedzialny za:

- analizę warunków meteorologicznych poprzez:
 - Zapoznanie się i analizę komunikatu meteorologicznego „prognozy obszarowej” ze strony IMGW dla sektora nad terytorium RP odpowiadającego rejonowi lotniska

- Wzrokową bądź na podstawie relacji załóg innych statków powietrznych ocenę wielkości i wysokości zachmurzenia (podstaw dolnych i górnych wierzchołków chmur)
- Ocenę kierunku i prędkości wiatru w strefach opadania skoczków np. na podstawie zrzutu sondy papierowej
- Ocenę kierunku i siły wiatru przy ziemi na podstawie obserwacji wskaźnika siły i kierunku wiatru lub wskazań wiatromierza
- Oceny obecności potencjalnie niebezpiecznych zjawisk meteorologicznych dla lotnictwa takich jak: wypiętrzanie się chmur burzowych, nagłe silne porywy i uskoki wiatru, zbliżające się w rejon lotniska silne opady atmosferyczne, powstawanie mgieł itp.
- analizę i przekazanie załogom statków powietrznych i uczestnikom skoków informacji o ograniczeniach związanych z ruchem lotniczym;
- uzyskanie stosownych zezwoleń związanych z ruchem lotniczym;
- wyłożenie odpowiednich sygnałów w rejonie lądowania spadochronów - jeżeli wymaga tego rodzaj skoków;
- poinstruowanie pilotów w zakresie niezbędnym do dokonania zrzutów skoczków;
- udzielenie informacji o obowiązujących zasadach i kolejności zrzutu; chyba że organizator wyznaczy inne osoby odpowiedzialne za te zadania;
- Informowania uczestników organizowanych skoków w szczególności o :
 - panujących warunkach meteorologicznych i możliwych zmianach pogodowych
 - organizacji planowania się do skoków
 - sposobie podchodzenia i wejścia na pokład statku powietrznego
 - strefach manewrowania spadochronem
 - otaczających niebezpiecznych przeszkodach terenowych w obrębie rejonu lądowania
 - wskazaniu miejsca rozłożenia znaków – *jeżeli ma zastosowanie*
 - kierunku podejścia do lądowania oraz rejonie lądowania
 - ruchu pieszym i kołowym w obrębie lotniska
 - innej działalności lotniczej odbywającej się w tym czasie na lotnisku Aeroklubu Bielsko-Bialskiego lub innym rejonem skoków – dotyczy skoków w terenie przygodnym.

2.2.1.3 W czasie wykonywania skoków kierownik skoków powinien przebywać w miejscu umożliwiającym prawidłowe pełnienie obowiązków. W przypadku uzasadnionej potrzeby chwilowego opuszczenia swego stanowiska kierownik skoków wyznacza na ten czas swego zastępcę spośród osób posiadających odpowiednie uprawnienia. Przed przyjęciem zastępstwa wyznaczona osoba jest obowiązana zapoznać się z całokształtem spraw związanych z prowadzeniem skoków w czasie pełnienia zastępstwa.

2.2.1.4 Jeżeli ze względu na rodzaj wykonywanych skoków obecność kierownika skoków nie jest konieczna jego obowiązki, w zakresie uzgodnień z ABB, analizy warunków meteorologicznych, uzyskania i zastosowania informacji o ograniczeniach ruchu lotniczego, uzyskania stosownych zezwoleń ze strony służb ruchu lotniczego jeżeli są wymagane, oznaczenie punktu odniesienia rejonu lądowania skoczków - jeżeli wymaga tego rodzaj skoków oraz określenie planowanego miejsca lądowania skoczków, należą do

dowódcy statku powietrznego, chyba że organizator wyznaczy inne osoby odpowiedzialne za te zadania.

2.2.1.5 Organizator informuje dowódcę statku powietrznego o jego dodatkowych obowiązkach wynikających z rodzaju wykonywanych skoków.

2.2.1.6 Jeżeli ze względu na rodzaj wykonywanych skoków obecność kierownika skoków nie jest konieczna

- za decyzję o zrzucie skoczków odpowiedzialny jest pilot wywożący skoczków;
- statek powietrzny wywożący skoczków powinien posiadać sprawne środki umożliwiające łączność radiową, na częstotliwości właściwej dla miejsca wykonywania skoków.

2.2.2 Wyrzucający - kieruje z pokładu statku powietrznego wyskokiem skoczków podczas niżej wymienionych rodzajów skoków:

- nocnych;
- na wodę;
- uczniów-skoczków;
- w sytuacjach nie wymienionych wyżej, jeżeli organizator uzna to za konieczne.

2.2.2.1 Na wyrzucającego podczas skoków wyznacza się:

- instruktora spadochronowego;
- skoczka spadochronowego spadochronowy zawodowy lub skoczek spadochronowy, który odbył przeszkolenie zgodne z programem szkolenia spadochronowego.

2.2.2.2 Wyrzucający jest odpowiedzialny za określenie miejsca skoku, podanie komendy do skoku, chyba że organizator wyznaczy inne osoby odpowiedzialne za te zadania.

2.3 Zabezpieczenie skoków

2.3.1 Organizator powinien zapewnić zabezpieczenie podczas wykonywania skoków nie mniejsze niż:

- Posiadanie podczas wykonywania skoków spadochronowych możliwości kontaktu telefonicznego lub radiowego z najbliższą placówką pogotowia lub dysponować w miejscu wykonywania skoków zabezpieczeniem medycznym poprzez obecność ratownika wraz ze środkami przystosowanymi do transportu i wyposażeniem niezbędnym dla zapewnienia pierwszej pomocy medycznej;
- podczas skoków na lotnisku, wyraźnie oznaczone punkty odniesienia rejonów lądowania skoczków oraz posiadanie wskaźnika kierunku wiatru lub wyznacznika kierunku lądowania;
- jeżeli ze względu na rodzaj skoków wymagana jest obecność kierownika skoków:
 - podczas wykonywania skoków posiadanie do natychmiastowego użycia sprzętu sygnalizacyjnego;
 - podczas wykonywania skoków posiadanie dwustronnej łączności ze statkiem powietrznym lub ustalonych znaków sygnalizacyjnych;

- podczas wykonywania skoków nocnych posiadanie dwustronnej łączności ze statkiem powietrznym i ustalone znaki sygnalizacyjne.

Tabela stosowanych znaków znajduje się w załączniku nr 2 do Instrukcji.

2.3.2 Organizator skoków może ustalić własne znaki wytyczające miejsca lądowania spadochronów oraz kierunki podejścia do lądowania jako nadrzędne nad wskazaniami wskaźnika kierunku wiatru.

2.4 Podstawowe dokumenty operacyjne podczas skoków

2.4.1 Podstawowym dokumentem operacyjnym niezbędnym podczas wykonywania skoków lub zrzutów jest „Lista załadowcza” osób mających wejść na pokład statku powietrznego

Lista załadowcza powinna zawierać, co najmniej następujące dane:

- nazwę organizatora;
- nazwisko i imię skoczków lub pasażerów;
- planowaną wysokość skoku ;
- typ i oznaczenie statku powietrznego, z którego będą wykonywane skoki ;
- datę i miejsce planowanego wykonywania skoków;
- numer kolejny wylotu;
- nazwisko, imię i podpis kierownika skoków, jeżeli jego obecność jest wymagana;
- nazwisko, imię i podpis osoby odpowiedzialnej za sporządzenie listy załadowczej;

2.4.2 W przypadku skoków ucznia-skoczek, skoków z pasażerem w tandemie lub lotu pasażera niewykonywającego skoków, lista załadowcza, o której mowa w pkt. 2.4.1 powinna zawierać ponadto:

- obok nazwiska ucznia-skoczek nazwisko oraz podpis instruktora wykonującego nadzór nad uczniem-skoczekiem w tym skoku
- obok nazwiska pasażera wykonującego skok w tandemie nazwisko oraz podpis pilota tandemu;
- jednoznaczne określenie charakteru lotu w szczególności skok ucznia-skoczek lub skok z pasażerem.

Wzór listy planowej znajduje się w załączniku nr 1 do Instrukcji.

Wzór listy odpowiedzialności za pasażera tandemu w poszczególnych wylotach znajduje się w załączniku nr 4.

2.4.3 Zamieszczanie na liście załadowczej podpisów instruktora nie jest konieczne, jeżeli fakt wzięcia odpowiedzialności za pasażera jednoznacznie wynika z innych dokumentów.

2.4.4 Organizator skoków jest zobowiązany zapewnić taką organizację skoków, aby wszystkie dokumenty zostały sporządzone i podpisane przed wykonaniem skoku.

2.4.5 W przypadku listy załadowczej, ewidencji związanej z udostępnianiem spadochronów lub innych

ewidencji, sporządzanych w formie elektronicznej, dopuszcza się ich zbiorczy wydruk na koniec dnia, jednak w takim przypadku wymagane oświadczenia na dany dzień lotny, zapewniające po twierdzenie odpowiedzialności wynikającej z list załadowczych oraz innych dokumentów, należy sporządzić i podpisać nie później niż przed wykonaniem skoku.

- 2.4.6 Organizator ma obowiązek przechowywać listę załadowczą przez 3 lata od dnia wykonania skoku.
- 2.4.7 Jeżeli organizatorem jest skoczek lub grupa skoczków, na liście załadowczej jako organizatora wymienia się imiona i nazwiska tych skoczków.

2.5 Dokumenty skoczka i sprzętu spadochronowego

2.5.1 Skoczkowie uczestniczący w skokach powinni przedstawić wszystkie wymagane dokumenty na

każde żądanie organizatora skoków. Dokumenty – świadectwo kwalifikacji skoczka spadochronowego (PJ) i dokumenty spadochronów lub dokumenty równoważne skoczek powinien mieć ze sobą lub mogą znajdować się w miejscu znanym organizatorowi, do którego organizator ma dostęp. Dokumenty ucznia-skoczka znajdują się w miejscu znanym instruktorowi prowadzącemu skoki, do którego Instruktor ten ma dostęp. Dokumenty udostępnianych spadochronów powinny być przechowywane przez organizatora w miejscu wykonywania skoków.

2.6. Planowanie skoków spadochronowych.

Planowanie skoków odbywa się poprzez

- 2.6.1. Zgłoszenie przez skoczka spadochronowego, instruktora, pilota tandemu zamiaru wykonania skoku poprzez wpis na liście załadowczej. Uczniów-skoczków zgłasza instruktor.
- 2.6.2. Wpis ucznia-skoczka na listę załadowczą skoków musi być potwierdzony podpisem instruktora sprawującego opiekę nad uczniem w danym skoku.
- 2.6.3. Wpis uczestnika jest pisemnym potwierdzeniem gotowości wykonania skoków, w tym również potwierdzeniem trzeźwości.

Strona celowo niezapisana

**WYKONYWANIE LOTÓW PODCZAS ZRZUTÓW LUB SKOKÓW
SPADOCHRONOWYCH****ROZDZIAŁ 3****3.1. Obowiązki pilota wywożącego**

- 3.1.1. Pilot wywożący przed rozpoczęciem skoków ma obowiązek zapoznać się z zasadami organizacji oraz warunkami wykonywania skoków w danym dniu.
- 3.1.2. Podczas lotu statku powietrznego, z którego pokładu planuje się wykonywanie skoków spadochronowych, załoga jest obowiązana mieć przygotowane do użycia spadochrony osobiste lub spadochrony przeznaczone dla całego statku powietrznego.
- 3.1.3. Osoby niezwiązane bezpośrednio z wykonywaniem skoków spadochronowych mogą być zabierane na pokład statku powietrznego, jeżeli wyposażenie tego statku pozwala na zapewnienie im bezpieczeństwa podczas skoków oraz jeżeli statek powietrzny lub te osoby są wyposażone w spadochron i zostały poinstruowane o sposobie jego użycia w celach ratowniczych. Za bezpieczne wejście tych osób na pokład, instruktaż, sprawdzenie ważności ułożenia i gotowości spadochronów do użycia oraz zapewnienie tym osobom bezpieczeństwa, także po wysokości skoczaków, jest odpowiedzialny dowódca statku powietrznego, chyba że organizator wyznaczył inne osoby odpowiedzialne za te zadania.
- 3.1.4. W przypadku stwierdzenia złego samopoczucia członka załogi, skoczka lub pasażera tandemu, albo stwierdzenia innej sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu na pokładzie statku powietrznego, pilot obowiązany jest przerwać wykonywanie zadania i wylądować tak szybko jak to jest możliwe w miejscu startu lub innym właściwym miejscu.
- 3.1.5. Statki powietrzne nie mogą przelatywać w odległości mniejszej niż 200 m od opadających spadochronów, a lądowanie przed ich przyziemieniem może nastąpić po uprzednim uzyskaniu zgody od kierownika lotów lub skoków, w bezpiecznej odległości od przewidywanego miejsca lądowania spadochronów.
- 3.1.6. Zniżanie statku powietrznego, z którego wykonuje się skoki powinno być wykonywane poza obszarem opadania spadochronów z uwzględnieniem sytuacji niezamierzonego, zbyt wczesnego lub zbyt późnego otwarcia spadochronu. Lądowanie statku powietrznego w przypadku braku łączności powinno odbyć się w rejonie nie stwarzającym możliwości kolizji ze spadochronem.
- 3.1.7. Jeżeli skoki wykonywane są z kilku statków powietrznych, które nie wykonują lotu w szyku, nad punktem zrzutu może znajdować się tylko jeden statek powietrzny.
- 3.1.8. Organizator wyznacza osobę odpowiedzialną za sporządzenie listy załadowczej oraz za to kto znajduje się na pokładzie statku powietrznego. Jeżeli organizator nie wyznaczył takiej osoby obowiązki te spoczywają na dowódcy statku powietrznego.

- 3.1.9 Jeżeli skoki są wykonywane bez obecności kierownika skoków, jego obowiązki w zakresie analizy warunków meteorologicznych, informacji o ograniczeniach związanych z ruchem lotniczym, uzyskanie stosownych zezwoleń, uzgodnień z ABB, oznaczenie punktu odniesienia rejonu lądowania skoczków – jeżeli wymagany ze względu na rodzaj skoków, określenie planowanego miejsca lądowania skoczków, należą do dowódcy statku powietrznego.

3.2. Przygotowanie statku powietrznego do wywożenia skoczków

- 3.2.1. Statek powietrzny używany do wykonywania skoków powinien być przygotowany w sposób zapewniający prawidłowe przywiezienie skoczków do miejsca zrzutu i wyjście skoczków ze statku powietrznego.
- 3.2.2. Statek powietrzny używany do skoków z użyciem liny desantowej (SL) musi posiadać uchwyt lub miejsce do zaczepienia lin desantowych.
- 3.2.3. Organizator i dowódca statku powietrznego przeprowadza ocenę przygotowania statku powietrznego do wykonywania skoków.

3.3. Równoczesne wykonywanie lotów i skoków spadochronowych

- 3.3.1. Dopuszcza się wykonywanie skoków spadochronowych na lotnisku, na którym są organizowane w tym czasie loty innych statków powietrznych, jeżeli:
- skoki wykonywane są na spadochronach szybujących (typu latające skrzydło);
 - organizator skoków lub organizator lotów posiada łączność albo środki umożliwiające koordynowanie lotów wszystkich statków powietrznych;
 - w czasie skoków, opadania i lądowania spadochronów, statki powietrzne nie uczestniczące w skokach znajdują się w bezpiecznej odległości od toru opadania spadochronów;
 - w chwili zrzutu skoczków w miejscu planowanego lądowania skoczków nie odbywa się ruch statków powietrznych z włączonymi silnikami lub rozruch silników i ich próba;
 - statki powietrzne z których wykonuje się skoki lub zrzuty posiadają dwukierunkową łączność radiową z kierownikiem skoków lub uzgodnione znaki sygnalizacyjne.
- 3.3.2. Dowódcy statków powietrznych innych niż uczestniczące w lotach i skokach, zbliżając się do lotniska z zamiarem lądowania, otrzymują od kierownika lotów, skoków lub pilota wywożącego skoczków informacje o wykonywanych skokach lub zrzutach i dalsze zbliżanie wykonują w oparciu o te informacje.
- 3.3.3. W przypadku utraty łączności radiowej, dowódcy statków powietrznych są obowiązani stosować się do sygnałów oraz znaków wyłożonych na ziemi.
- 3.3.4. Dowódcy statków powietrznych podczas wykonywania lotów równocześnie z wykonywaniem skoków spadochronowych winni zachować szczególną uwagę. Uruchamianie silników, rozpoczęcie ruchu naziemnego, operacji związanej ze startem i lądowaniem może być wykonane po upewnieniu się przez dowódcę statku powietrznego, że nie nastąpi kolizja torów ruchu statku powietrznego z opadającymi spadochroniarzami.

- 3.3.5. Dowódcy szybowców podczas lotów wykonywanych wspólnie ze skokami spadochronowymi powinni wejście w krąg nadlotniskowy wykonać po stycznej do jednego z zakrętów kręgu lub do pozycji „z wiatrem” z zachowaniem właściwej wysokości. Wejście „nad znaki” może nastąpić za zgodą kierującego lotami lub skokami. Statki powietrzne z napędem wykonują krąg nadlotniskowy po stronie północnej, a szybowce po stronie południowej lotniska.

Miejsce celowo niezapisane

Strona celowo niezapisana

Rozdział 4 WYKONYWANIE SKOKÓW SPADOCHRONOWYCH

4.1. Informacje ogólne

4.1.1. Osoby wykonujące skoki ze spadochronem ponoszą całkowitą odpowiedzialność za szkody wyrządzone osobom trzecim i podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej (OC). Każda osoba eksploatująca spadochrony w tym skoczkanie i uczniowie-skoczkowie, w dniu przed rozpoczęciem skoku, zobowiązana jest do zawarcia ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osób eksploatujących spadochrony, zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie wyłączenia zastosowania niektórych przepisów ustawy - Prawo lotnicze do niektórych rodzajów statków powietrznych oraz określenia warunków i wymagań dotyczących używania tych statków (Dz. U. z dnia 10 kwietnia 2013 r. poz. 440), a w szczególności zapisy załącznika nr załącznika 7 – „wymagania dotyczące ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osób eksploatujących statki powietrzne, o których mowa w § 2 rozporządzenia, oraz minimalne wysokości sum gwarancyjnych tego ubezpieczenia”.

Piloci tandemu oprócz ubezpieczenia OC o którym mowa wyżej, zobowiązani są posiadać ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w odniesieniu do pasażera tandemu, zgodnie z załącznikiem 7 rozporządzenia o którym mowa powyżej.

4.1.2 Podczas lotu statkiem powietrznym z którego planuje się wykonanie skoków spadochronowych, skoczkowie znajdujący się na pokładzie muszą mieć założone i przygotowane do skoku spadochrony.

4.1.3. Podczas lotu statkiem powietrznym z którego planuje się wykonanie skoków spadochronowych, pasażer tandemu znajdujący się na pokładzie musi mieć założoną i zapiętą uprząż oraz zajmować miejsce w bezpośrednim sąsiedztwie tandem pilota.

4.1.4. Skoki spadochronowe bez nadzoru instruktora spadochronowego może wykonywać skoczek spadochronowy posiadający świadectwo kwalifikacji skoczka spadochronowego.

4.1.5. Skoczek spadochronowy zapewnia, aby do skoku był używany tylko spadochron posiadający kartę sprzętu spadochronowego i dopuszczenie do skoków.

4.1.6. Osoba posiadająca dokumenty uprawniające do wykonywania skoków bez nadzoru instruktora, wydane w innym kraju może wykonywać skoki ze spadochronem jako skoczek spadochronowy przy spełnieniu łącznie następujących warunków:

α) spadochron z którym wykonuje skoki ma aktualne dokumenty stwierdzające stan techniczny i prawny sprzętu spadochronowego pozwalający na wykonywanie skoków w kraju, który wydał temu skoczkowi dokumenty uprawniające do wykonywania skoków spadochronowych bez nadzoru instruktora;

β) spadochron główny, z którym wykonuje skoki jest układany przez tego skoczka osobiście;

γ) spadochron zapasowy musi być ułożony przez osoby upoważnione zgodnie z przepisami tamtego kraju lub zgodnie z polskimi przepisami;

δ) skoki wykonuje zgodnie z niniejszym regulaminem.

4.1.7. Zmuszenie osoby do wykonania skoku jest niedozwolone, chyba, że pozostanie na pokładzie statku powietrznego stanowi zagrożenie bezpieczeństwa dla tej osoby lub innych osób na pokładzie.

4.1.8. W przypadku, gdy kontynuowanie skoków narusza bezpieczeństwo ich wykonywania lub bezpieczeństwo osób trzecich, należy niezwłocznie przerwać ich wykonywanie.

4.1.9. Żaden skok z wyjątkiem ratowniczego nie może się odbyć, jeśli w sposób oczywisty stwarza bezpośrednie zagrożenie dla osób trzecich lub ich mienia

4.1.10. Oddzielenie się skoczka od statku powietrznego może nastąpić w określonym wcześniej rejonie zapewniającym lądowanie w zaplanowanym miejscu

4.1.11. Zaleca się, aby nie wykonywać skoków przy prędkości wiatru mierzonej przy ziemi, większej niż prędkość postępową w locie poziomym spadochronu szybującego używanego w tym skoku przez skoczka.

4.1.12. Wysokości napełnienia czasz spadochronów głównych w Aeroklubie Bielsko-Bialskim wynoszą :

- Dla ucznia-skoczka do chwili uzyskania świadectwa kwalifikacji PJ wysokość napełnienia czaszy spadochronu wynosi 900 m nad rzeźbą terenu
- Dla instruktora oraz skoczka spadochronowego wysokość napełnienia czaszy spadochronu wynosi nie mniej jak 700 m nad rzeźbą terenu

4.2. Określanie miejsca skoku

W celu określenia miejsca skoku z pokładu statku powietrznego dopuszcza się w Aeroklubie Bielsko-Bialskim :

- Określenie miejsca skoku za pomocą sondy papierowej- mającej prędkość opadania zbliżoną do prędkości opadania spadochronu służąca do oceny wielkości zniesienia przez wiatr – wysokość zrzutu sondy wynosi 600 m nad rejonem lądowania skoczków.
- Określenia miejsce , skoku na podstawie analizy warunków meteorologicznych w oparciu o komunikat prognozy obszarowej i obserwacji wzorkowej przez kierownika skoków wraz z załogą statku powietrznego z którego wykonywane są skoki spadochronowe.

4.3. Skoki szkolne

4.3.1. Uczeń skoczek może wykonywać skoki tylko pod nadzorem instruktora spadochronowego. Nadzór może być prowadzony zarówno z ziemi jak i z powietrza.

4.3.2. Podstawowe wyposażenie ucznia-skoczka, zasady jego przygotowania i kontroli przed skokiem oraz ilość skoków, którą może wykonać w zależności od ich rodzaju, określa podmiot szkolący.

4.3.3. O doborze sprzętu dla konkretnej osoby i jego zakwalifikowania do szkolenia, przy braku jednoznacznej informacji i przeciwwskazań w dokumentacji spadochronu, decyduje instruktor na podstawie Programu Szkolenia, własnej wiedzy i doświadczenia, ogólnie przyjętych sposobów postępowania oraz informacji o postępach w szkoleniu ucznia-skoczka.

4.3.4. Podczas skoku ucznia-skoczka na pokładzie statku powietrznego niezbędna jest obecność instruktora prowadzącego nadzór nad uczniem-skoczkiem lub wyrzucającego.

4.3.5. Uczniom skoczkom zabrania się wykonywania skoków:

- Z wysokości poniżej 600 m nad rzeźbą terenu,
- Z wysokości powyżej 5000 m n.p.m.
- Skoków w nocy
- Zamierzonych skoków na wodę
- Podczas pokazów lotniczych,
- Bez automatu AAD.

- Bez kasku.

4.3.6. Uczeń Skoczek nie ma prawa wykonać skoku jeżeli na dany skok nie zapewnił sobie nadzoru instruktora spadochronowego.

4.3.7. Ze względu na szereg zabudowań znajdujących się po północnej stronie lotniska, przy wiatrach południowych skoków szkolnych nie wykonuje się.

4.4. Wyposażenie do skoku

4.4.1 Wyposażenie ucznia-skoczka do skoków

podczas wykonywania skoków spadochronowych uczeń-skoczek powinien być wyposażony, co najmniej w:

- Komplet spadochronów wyposażony w automat AAD,
- Wysokościomierz,
- Szttywny kask,
- Nóż,
- Odpowiedni ubiór, zapobiegający zarzuceniu elementów ubioru na uchwyty otwierające spadochron główny i zapasowy oraz wypicie czaszy głównej. Ubiór ten nie powinien krępować ruchów skoczka.
- Obuwie wiązane

4.4.2. Wyposażenie skoczka do skoku

Podczas wykonywania skoków spadochronowych skoczek powinien być wyposażony co najmniej w

- Komplet spadochronów (główny i zapasowy)
- Wysokościomierz
- Nóż
- Ubiór odpowiedni do charakteru wykonywanych skoków
- Dodatkowe wyposażenie lub przedmioty wynikające z rodzaju skoku.

4.4.3. Wyposażenie pasażera tandemu

- Odpowiedni ubiór, zapobiegający zarzuceniu elementów ubioru na uchwyty otwierające spadochron główny i zapasowy oraz wypicie czaszy głównej.
- Obuwie wiązane

4.4.4. Spadochron zapasowy używany do skoku z pasażerem musi być wyposażony w system AAD.

4.5. Odpowiedzialność

4.5.1 Odpowiedzialność skoczka i instruktora:

- Uczeń skoczek oraz pasażer tandemu zostają poinformowani przez instruktora/pilota tandemu o niebezpieczeństwie i ryzyku zagrożenia życia lub zdrowia podczas wykonywania skoków a także o braku możliwości udzielenia pomocy podczas wykonywania skoku.
- Uczeń skoczek oraz pasażer tandemu zostają zapoznani przez instruktora/pilota tandemu z ostrzeżeniami oraz zrzeczeniem się odpowiedzialności przez producentów spadochronów oraz brakiem możliwości zagwarantowania prawidłowego

działania spadochronu nawet przy właściwym jego przygotowaniu do skoku. Ostrzeżenia te umieszczane są na czaszках spadochronów w miejscu zwanym WARNIG oraz instrukcjach.

- Za ocenę gotowości do skoku, użycie spadochronów posiadających dopuszczenie do skoków i ważne ułożenie, kompletność wyposażenia, gotowość do użycia spadochronów i wyposażenia, ważność dokumentacji osobistej skoczka, prawidłowość nałożenia spadochronu oraz wybór rodzaju wykonywanego skoku odpowiedzialny jest:
 - w przypadku ucznia skoczka - instruktor sprawujący nadzór nad uczniem-skoczkiem w tym skoku,
 - w przypadku skoczka spadochronowego – skoczek osobiście.
- Za decyzję o skoku i poprawne wykonanie skoku odpowiedzialność ponosi sam uczeń-skoczek/skoczek.
- Uczeń-skoczek nie wykonuje skoku, jeżeli na dany skok nie zapewnił sobie nadzoru instruktora spadochronowego.

4.5.2. Jeżeli organizatorem skoków jest grupa skoczków, skoczkowie ci ponoszą solidarną odpowiedzialność za sposób organizacji skoków.

4.5.3. Skoczkowie o których mowa w pkt.3.8.2, wyznaczają spośród siebie osobę, która podejmie się koordynacji działań mających na celu ustalenie zasad organizacji i spełnienie wymagań niniejszego regulaminu.

4.5.4. Osoba o której mowa w pkt. 3.8.3 potwierdza podjęcie się koordynacji przez odpowiednią adnotację i złożenie podpisu na liście załadowczej.

4.5.5. Każda osoba eksploatująca spadochrony, w tym skoczkowie i uczniowie-skoczkowie, w dniu przed rozpoczęciem skoku, zobowiązana jest do zawarcia ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osób eksploatujących spadochrony, zgodnie z wymaganiami załącznika 7 – „wymagania dotyczące ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osób eksploatujących statki powietrzne, o których mowa w § 2 rozporządzenia, oraz minimalne wysokości sum gwarancyjnych tego ubezpieczenia”.

4.6. Działania profilaktyczne w stosunku do uczestników skoków

4.6.1 Uczestnicy skoków mają obowiązek poinformować organizatora lub kierownika skoków, o zachowaniu uczestników skoków wskazującym na spożycie alkoholu lub innych środków odurzających.

4.6.2 Organizator, kierownik skoków, kierownik szkolenia lub dyrektor ABB może sprawdzić alkomatem stan trzeźwości uczestnika skoków. Odmowa poddania się testowi jest równoznaczna z odsunięciem od czynności lotniczych i wykreśleniem z listy załadowczej w danym dniu lub na wyznaczony okres czasowy.

4.6.3. W stosunku do uczestników skoków naruszających ustalenia o których został poinformowany włącznie z naruszeniem przepisów lotniczych oraz karnych organizator skoków lub Aeroklub Bielsko-Bialski może zastosować działania profilaktyczne takie jak:

- zawieszenie w wykonywaniu skoków w danym dniu
- zawieszenie uczestnika skoków w wykonywaniu skoków na wyznaczony okres czasowy
- powiadomienie odpowiednich co do właściwości czynu organów państwowych.

Rozdział 5

SPRZĘT SPADOCHRONOWY

5.1. Ogólne zasady eksploatacji spadochronów

5.1.1. Osoba używająca spadochron jest obowiązana:

- zapewnić, aby każdy spadochron będący w jej dyspozycji był używany zgodnie z instrukcją danego spadochronu, z zachowaniem wszystkich określonych przez tą instrukcję ograniczeń;
- stosować się do zasad określonych przez organizatora skoku;
- używać do skoku lub lotu sprzętu spadochronowego w wymaganym dla niego stanie technicznym;
 - stosowany sprzęt spadochronowy dobierać odpowiednio do wykonywanych zadań z uwzględnieniem zapisów niniejszego regulaminu.
- spełnić pozostałe wymogi wynikające z zapisów Rozporządzenia Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie wyłączenia zastosowania niektórych przepisów ustawy - Prawo lotnicze do niektórych rodzajów statków powietrznych oraz określenia warunków i wymagań dotyczących używania tych statków (Dz. U. z dnia 10 kwietnia 2013 r. poz. 440) a w szczególności, w odniesieniu do użytkowanego spadochronu, zapisy załącznika nr 4 rozdział 8 Sprzęt spadochronowy.

5.2. Układanie spadochronów do skoku

5.2.1. Do skoku mogą być układane tylko spadochrony posiadające ważne dopuszczenie do skoków lub użycia.

5.2.2. Przed każdym ułożeniem do skoku, a także w okresach przewidzianych przez producenta należy wykonać przegląd spadochronu.

5.2.3. W przypadku gdy producent nie określa maksymalnych terminów przechowywania spadochronu w stanie ułożenia do skoku, okres ten nie może przekraczać 180 dni, a w odniesieniu do spadochronów ratowniczych 120 dni.

5.2.4. Obsługa techniczna w zakresie układania czasz głównych spadochronów osobowych dla innych osób może być wykonywana przez mechanika spadochronowego lub osobę, która ukończyła 18 rok życia i jest skoczkiem spadochronowym lub odbyła odpowiednie przeszkolenie zgodnie z programem szkolenia spadochronowego zatwierdzonym przez Prezesa Urzędu.

5.2.5. W przypadku odpłatnego udostępniania przez podmiot ułożonych spadochronów osobowych oraz organizowania skoków osób nie będących skoczkiem spadochronowym, wymagane jest prowadzenie dokumentacji, z której jednoznacznie wynika ułożenie czaszy głównej i zapasowej do skoku przez uprawnione osoby. Dokumentację taką prowadzi organizator, a jeżeli udostępniającym jest podmiot inny niż organizator, organizator oraz ten podmiot zawierają pisemne porozumienie zobowiązujące udostępniającego spadochrony do prowadzenia takiej ewidencji a w przypadku braku takiego porozumienia do prowadzenia takiej ewidencji zobowiązany jest organizator.

Strona celowo niezapisana

.....
(organizator skoków)

LISTA ZAŁADOWCZA – NUMER LISTY

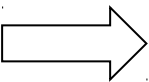
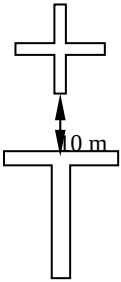
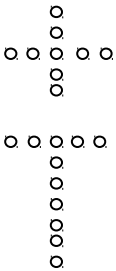
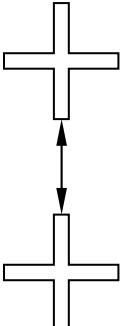
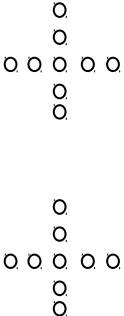
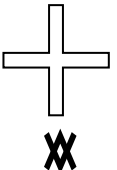
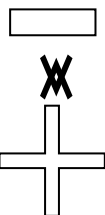
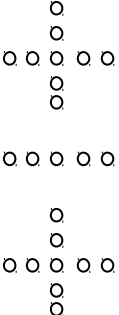
Miejsce skoków Data STATEK POWIETRZNY
(typ i znaki rejestracyjne)

Nr wylotu	Lp	Instruktor Nadzorujący		Skoczek/uczeń-skoczek lub pasażer		Wyso-kość skoku	Charakter lotu	UWAGI (dotyczy uczniów-skoczków)				
		Nazwisko i imię	Podpis	Nazwisko i imię	Podpis wyrzucającego			skok	Spadochron	Zadania	Opóźnienie	

Razem skoków:
Listę sporządził:
(nazwisko, imię, podpis)

Kierownik skoków:
(nazwisko, imię, podpis)

Znaki, które mogą być stosowane podczas skoków

ZNAKI WYKŁADANE W DZIEŃ	ZNAKI WYKŁADANE W NOCY	ZNACZENIE ZNAKÓW
	<p>Znak oświetlony światłem zewnętrznym</p>	<p>„STRZAŁA” ZNAK OKREŚLAJĄCY KIERUNEK LĄDOWANIA DLA SKOCZKÓW</p>
		<p>Na lotnisku odbywają się skoki spadochronowe.</p>
<p>10 m</p> 		<p>Zakaz lądowania dla wszystkich statków powietrznych oraz sygnał zabraniający wyrzucania skoczków</p> <p>Uwaga: statek powietrzny wyrzucający skoczka powinien przejść na drugi krąg i wykonać ponowny nalot do skoku.</p>
<p>10 m</p> <p>10m</p> 		<p>Nakaz lądowania ze skoczkami na pokładzie statku powietrznego</p>

Sytuacje awaryjne

Pierwsze skoki uczniowie wykonują w stanie wysokiego stresu. Aby uprościć zasady oceny czasu głównej wprowadzone są trzy kryteria oceny prawidłowego jej otwarcia:

- Czy nad głową jest cokolwiek?
- Czy czasza wygląda prawidłowo?
- Czy czaszą można sterować i można ją zahamować?

Jeśli na którekolwiek pytanie odpowiedź brzmi **NIE**, należy niezwłocznie przystąpić do podjęcia **procedury awaryjnej**.

TRZY WAŻNE WYSOKOŚCI !!!

Wysokość otwarcia – zależy od:

- ustaleń obowiązujących na danym lotnisku
- doświadczenia skoczka
- rodzaju wykonywanych skoków

Niezależnie od lokalnych przepisów nigdy nie powinno otwierać się poniżej **600 m** (wysokość zalecana i stosowana we wszystkich krajach stowarzyszonych w FAI)

ZAPAMIĘTAJ: w Polsce obowiązującą wysokością otwarcia – napelnienia czaszy jest 700 m.

Wysokość decyzji:

- **550 m** – do tej wysokości trzeba zdecydować się, czy należy rozpocząć procedurę awaryjną

Wysokość ratownicza:

- **450 m** – od tej wysokości nie ma czasu na zastanawianie, trzeba działać błyskawicznie i ratować się (w zależności od awarii wczepienie czaszy głównej i otwarcie spadochronu zapasowego lub tylko otwarcie spadochronu zapasowego).

Rodzaj awarii: NIESTABILNA SYLWETKA
Opis awarii
Uczeń utracił stabilność i obraca się wokół osi poziomej, co wyklucza otwarcie spadochronu głównego
Zalecane postępowanie
Jeśli próby ustabilizowania lotu są nieudane, poniżej wysokości planowanego otwarcia czaszy głównej i najpóźniej do najniższej wysokości podjęcia procedury awaryjnej należy otworzyć spadochron zapasowy.
Profilaktyka
<ul style="list-style-type: none">• Ćwiczenia naziemne po każdej przerwie w skokach,• Prawidłowy dobór kombinezonu

Rodzaj awarii: ZABLOKOWANY/NIEZNALEZIONY PILOCIK LUB UCHWYT
Opis awarii
Skoczek nie może znaleźć uchwytu lub pilocika, którego nie może wyciągnąć z pancerza/kieszonki. Skoczek może ciągnąć luźną końcówkę taśm uprząży lub element

swojej odzieży.

Zalecane postępowanie

W przypadku nieudanej próby odnalezienia i wyciągania uchwytu lub pilocika należy natychmiast powrócić do neutralnej sylwetki i podjąć drugą próbę. Jeśli druga próba jest nieudana natychmiast otwieramy spadochron zapasowy.

Nie ma potrzeby wrywania uchwytu odczepiającego spadochron główny. Nie wolno ciągnąć za tasiemkę łączącą pilocik z paczką.

Profilaktyka

- Dbłość o miejsce mocowania uchwytu i stan techniczny kieszonki,
- Zabezpieczone końcówki taśm uprząży,
- Wkładanie uchwytu i pilocika zgodnie z instrukcją systemu,
- Kontrola uchwytu lub pilocika tuż przed opuszczeniem statku powietrznego

Rodzaj awarii: PRZYSSANIE PILOCIKA

Opis awarii

Pilocik znajduje się w strefie zawirowań powietrza nad skoczkiem i jest dociskany przez nie do pokrowca spadochronu

Zalecane postępowanie

Spojrzenie do góry, lub wysunięcie rąk przed siebie powinno zmienić pozycję i usunąć awarię. Zalecana jest tylko jedna próba zmiany pozycji. Nie wolno sięgać ręką do pilocika.

Jeśli próba startu pilocika nie powiodła się należy otworzyć spadochron zapasowy.

Przy tej awarii możliwe jest otwarcie dwóch czasz spadochronów – patrz postępowanie z dwiema czaszami.

Profilaktyka

Sprawdzenie stanu technicznego pilocika sprężynowego. Prawidłowe wyrzucanie pilocika miękkiego, gdzie skoczek puszcza uchwyt przy największym jego oddaleniu od obrysu sylwetki neutralnej.

Rodzaj awarii: HOLOWANIE PILOCIKA

Opis awarii

Proces otwierania spadochronu głównego został zatrzymany, skoczek holuje pilocik nad sobą z jednego z powodów:

- System kill line nie został rozciągnięty – pilocik jest zgaszony,
- Za duży opór na zawleczce w pętli zamykającej,
- Zawleczka odpruła się od tasiemki,
- Złe zapięcie pokrowca

Zalecane postępowanie

Otwarcie spadochronu zapasowego. Nie wolno sięgać do taśmy łączącej pilocik z zawleczką, gdyż grozi to poważniejszą awarią.

Przy tej awarii możliwe jest otwarcie dwóch czasz spadochronów – patrz postępowanie z dwiema czaszami.

Profilaktyka

- Prawidłowa kompletacja zestawu i dobrana długość pętli zamykającej,

- Rozciągnięty i skontrolowany system kill line,
- Zamknięcie pokrowca zgodnie z instrukcją układania,
- Dbłość o stan techniczny sprzętu

Rodzaj awarii: PODKOWA**Opis awarii**

Pilocik, tasiemka łącząca lub linki nośne zaczepione o ciało skoczka lub pokrowiec blokują proces otwarcia. Pokrowiec jest otwarty, paczka spadochronu lub spadochron na zewnątrz. Nad skoczkiem nieotwarty prawidłowo spadochron tworzy kształt podkowy

Zalecane postępowanie

O ile czas na to pozwala odłączenie czaszy głównej i doprowadzenie do tzw flagi, czyli spadochron połączony jest ze skoczkiem tylko w jednym punkcie.

Uwaga! Zamki trzy kółkowe mogą pozostać zamknięte pomimo wyrwania uchwytu, gdyż pracują pod innym kątem.

Niezwłoczne otwarcie spadochronu zapasowego.

Profilaktyka

- Dbłość o stan pętli zamykającej pokrowiec,
- Prawidłowe postępowanie w sytuacji holowania pilocika, przyssania lub zablokowania pilocika

Rodzaj awarii: PACZKA NAD GŁOWĄ**Opis awarii**

Proces otwarcia został zablokowany na etapie wyplatania linek lub wyciągania czaszy z paczki.

Zalecane postępowanie

Niezwłoczne odłączenie czaszy głównej i otwarcie spadochronu zapasowego.

Profilaktyka

- Dbłość o stan paczki i gumek,
- Prawidłowo wykonywane wplatanie linek w gumki

Rodzaj awarii: ZAWIĄZANA CZASZA**Opis awarii**

Czasza główna została wyciągnięta z paczki, nie widać slajdera.

Zalecane postępowanie

Niezwłocznie odłączyć czaszę główną i otworzyć spadochron zapasowy

Profilaktyka

Staranne sprawdzenie linek przed układaniem spadochronu

Rodzaj awarii: ZERWANA LUB ODCZEPIONA TAŚMA NOŚNA**Opis awarii**

W trakcie otwarcia jedna z taśm pęka lub odzlepia się jeden z zamków trzykółko-

wych

Zalecane postępowanie

Natychmiast podjąć próbę odłączenia drugiej taśmy nośnej poprzez wyrwanie uchwytu. Uwaga! Odłączenie może być utrudnione lub nawet niemożliwe. Niezwłocznie otworzyć spadochron zapasowy.

Profilaktyka

- Układanie spadochronu zgodnie z instrukcją,
- Dbłość o stan taśm nośnych i zamków

Rodzaj awarii: ZBYT DŁUGIE OTWARCIE/ZATRZYMANIE SLAJDERA/NIENAPEŁNIONE SKRAJNE KOMORY**Opis awarii**

Otwarcie trwające dłużej niż zwykle, w którym slajder pozostaje blisko czaszy i/lub nie napełniają się skrajne komory.

Zalecane postępowanie

Symetryczne, kilkukrotne ściągnięcie tylnych taśm nośnych. Jeśli slajder jest w dolnym położeniu a skrajne komory pozostają nie-napełnione skoczek może podjąć próbę napompowania czaszy symetrycznie kilkukrotnie ściągając obie sterówki. Przy braku poprawy niezwłoczne odłączenie czaszy głównej i otwarcie zapasowej.

Profilaktyka

Dbłość o stan techniczny linek, slajdera i czaszy głównej

Rodzaj awarii: PILOCIK W LINKACH**Opis awarii**

Spadochron napełniony, pilocik przerzucony do przodu i zaplątany w linkach

Zalecane postępowanie

Należy sprawdzić, czy spadochron leci prosto, czy można nim sterować i czy przy hamowaniu jest stabilny. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości niezwłocznie odłączyć czaszę główną i otworzyć spadochron zapasowy.

Profilaktyka

Brak.

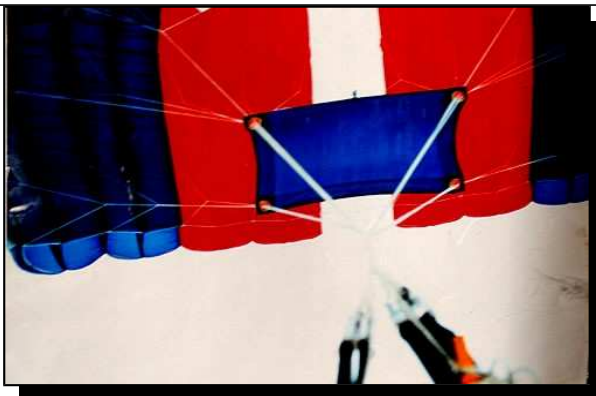
Rodzaj awarii: SKRĘCENIE LINEK**Opis awarii**

Czasza napełniona, poskręcana w linkach.

Zalecane postępowanie

Jeśli czasza jest stabilna i nie nurkuje podjąć próbę rozkręcenia. Jeśli do wysokości planowanej procedury awaryjnej skoczek nie rozkręcił się, lub spadochron dokręca się należy niezwłocznie odczepić spadochron główny i otworzyć zapasowy.

Profilaktyka

- Dbłość o prawidłową sylwetkę przy otwieraniu spadochronu,
- Układanie spadochronu zgodnie z instrukcją,
- Dbłość o stan techniczny gumek oraz pilocika

Rodzaj awarii: PRZERZUCENIE LINEK

Opis awarii

Czasza odkształcona, linki sterownicze przerzucone do przodu.

Zalecane postępowanie

Niezwłoczne odczepienie czaszy głównej i otwarcie zapasowej.

Profilaktyka

Układanie spadochronu zgodnie z instrukcją

Rodzaj awarii: SUPŁY SAMOZACISKOWE

Opis awarii

Czasza napęczniona, odkształcona. Linki tworzą supł, który może zablokować pracę slajdera.

Zalecane postępowanie

Niezwłocznie odczepić czaszę główną i otworzyć zapasową.

Profilaktyka

Układanie spadochronu zgodnie z instrukcją,
Dbłość o stan linek i gumek,

Rodzaj awarii: PĘKNIĘCIE CZASZY, ZERWANIE LINEK

Opis awarii

Spadochron uszkodzony w procesie otwierania. Rozdarta czasza lub zerwane linki.

Zalecane postępowanie

Niezwłocznie odczepić czaszę główną i otworzyć zapasową.

Profilaktyka

- Dbłość o stan czaszy,
- Układanie zgodnie z instrukcją

Rodzaj awarii: SPLĄTANIE Z INNYM SKOCZKIEM

Opis awarii

Na skutek kolizji skoczkowie splątali się ze sobą.

Zalecane postępowanie

Należy postępować zachowując następujące zasady:

- Nawiązujemy komunikację,
- Sprawdzamy konfigurację splątania – czy któraś z czasz jest napełniona,
- Jeśli to możliwe ściągamy z siebie linki (lub je przecinamy),
- Możliwe jest wylądowanie dwóch skoczków na jednej sprawnej czaszy,
- Poniżej 150 metrów, puszczenie skoczka na niewypełnionej czaszy grozi mu śmiercią,
- Można otworzyć spadochrony zapasowe, aby zmniejszyć prędkość spadania zespołu

Profilaktyka

- Zachowanie separacji pionowej i poziomej,
- Każdorazowe sprawdzanie przestrzeni wokół siebie przed każdym manewrem na czaszy

Rodzaj awarii: DWIE CZASZE SPADOCHRONÓW

Opis awarii

Spadochron główny i zapasowy jednocześnie w pełni lub częściowo napełnione.

Zalecane postępowanie

Dwa spadochrony mogą przyjąć następujące konfiguracje:

Dwupłatowiec – jeden spadochron za drugim. W takim układzie można sterować przednią czaszą, tylna pozostaje zahamowana. Do lądowania nie wolno hamować przedniego spadochronu. Nie wolno odczepiać czaszy głównej

Banan – spadochrony obok siebie. Układ niestabilny, można wyczepić czaszę główną.

Wariat – czasze naprzeciwko siebie. Konieczne odczepienie czaszy głównej.

Jeśli sytuacja na to pozwala przed odczepieniem czaszy głównej należy rozłączyć

RSL

Profilaktyka

- Prawidłowa wysokość otwarcia czaszy,
- Unikanie gwałtownych manewrów poniżej 500 metrów,
- Dbłość o położenie zawleczonego spadochronu zapasowego,

Rodzaj awarii: LĄDOWANIE NA DRZEWACH**Opis awarii**

Skoczek ląduje na terenie zalesionym.

Zalecane postępowanie

Hamowanie spadochronu przy założeniu, że wytracenie prędkości nastąpi na wysokości szczytów drzew. Celujemy w szczyt drzewa. Nogi złączone razem podniesione wyżej niż zwykle, aby chronić brzuch, ręce wysunięte do przodu. Konieczne jest chronienie twarzy przy pomocy skrzyżowanych ramion.

Niezwłocznie po uderzeniu trzeba złapać się gałęzi, aby uniknąć niekontrolowanego zsunęcia z drzewa.

Jeśli skoczek zawisł stabilnie a zejście z drzewa może być dla niego niebezpieczne należy poczekać na pomoc, można w tym celu zamocować się do najbliższego konara przy pomocy taśmy piersiowej.

Jeśli zejście z drzewa nie stanowi zagrożenia, można ostrożnie się wyswobodzić i zejść. Oceny sytuacji i samą skoczek dokonuje na własną odpowiedzialność.

Profilaktyka

Prawidłowe sterowanie spadochronem

Rodzaj awarii: LĄDOWANIE NA WODZIE**Opis awarii**

Skoczek ląduje w zbiorniku wodnym.

Zalecane postępowanie

Jeśli skoczek podejrzewa, że będzie lądował w wodzie niezwłocznie rozpoczyna czynności przygotowawcze:

Rozluźnia taśmy udowe i poprawia się w uprzęży

Rozpina taśmę piersiową (przy zachowaniu szczególnej ostrożności – jedna z rąk jest podniesiona do góry lub trzyma taśmę uprzęży po drugiej stronie zamka piersiowego).

Hamuje spadochron na 75%

Wysuwa się z uprzęży w momencie zanurzenia nóg,

Wypływa na bok zachowując szczególną ostrożność przez unoszącym się na powierzchni spadochronem.

Profilaktyka

Prawidłowe sterowanie spadochronem

Rodzaj awarii: LĄDOWANIE NA ZABUDOWANIACH**Opis awarii**

Skoczek ląduje w na zabudowaniach

Zalecane postępowanie

Jeśli podczas sterowania istnieje zagrożenie lądowania na zabudowaniach, należy wcześniej rozłączyć system RSL. Lądując należy znaleźć największą, bezpieczną

powierzchnię – może być dach budynku. Po wylądowaniu na dachu budynku niezwłocznie trzeba zgasić czaszę, lub pozbyć się jej poprzez odłączenie od zestawu spadochronów. Wszelkie elementy trwale zamocowane do dachu można traktować, jako pomocne przy zapobieganiu ściągnięcia przez wiatr. Przy lądowaniu blisko krawędzi dachu należy rozważyć możliwość odbicia się od niego i lądowania niżej. Należy liczyć się z tzw. twardym lądowaniem. Podczas lądowania na zabudowaniach, najważniejszym priorytetem jest znalezienie najbezpieczniejszego miejsca a dopiero później zasady lądowania pod wiatr.

Profilaktyka

Prawidłowe sterowanie spadochronem

Rodzaj awarii: LĄDOWANIE NA LINIACH ENERGETYCZNYCH**Opis awarii**

Skoczek ląduje na linii energetycznej.

Zalecane postępowanie

Podczas lądowania na liniach energetycznych konieczne jest unikanie jednoczesnego zetknięcia z dwoma przewodami. Skoczek powinien odbić się obunóż od przewodu, na zewnątrz linii. Nie wolno łapać się przewodów. Należy liczyć się z twardym lądowaniem.

Profilaktyka

Prawidłowe sterowanie spadochronem

MIEJSCE CELOWO NIEZAPISANE